

§ 241

Yttrande över rapporten "Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen"

Ks/2015:259 420

Sammanfattning

Energimyndigheten har gett förslag till förändringar i energi- och klimatråd-
givningen i rapporten "Översyn av den kommunala energi- och klimatråd-
givningen". Jönköpings kommun har getts möjlighet att senast 2015-08-31 yttra
sig över rapporten.

Beslutsunderlag

Miljö- och energidepartementets remiss 2015-05-13

Stadskontorets tjänsteskrivelse 2015-07-24

Kommunalrådsyttranden enligt nedan

Stadskontorets förslag

Stadskontorets tjänsteskrivelse 2015-07-24 med förslag till kommunstyrelsens
beslut:

- Stadskontorets tjänsteskrivelse överlämnas som kommunens yttrande till
Miljö- och energidepartementet.

Majoritetsrådets förslag

Kommunalrådet Carin Berggrens (M) tillstyrker stadskontorets förslag.

Oppositionsrådets förslag

Kommunalrådet Mona Forsberg (S) instämmer.

KOMMUNSTYRELSENS BEHANDLING 2015-08-25

Kommunstyrelsens beslut

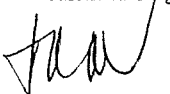
- Stadskontorets tjänsteskrivelse överlämnas som kommunens yttrande till
Miljö- och energidepartementet.

Beslutet expedieras till:

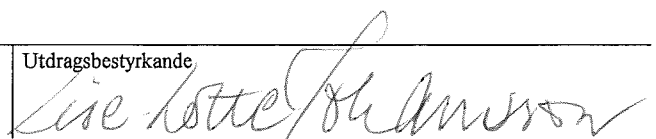
Miljö- och energidepartementet

Miljöstrategen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Yttrande över rapporten "Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen" /

Ks/2015:259 420 /

Sammanfattning

Energimyndigheten har gett förslag till förändringar i energi- och klimatrådgivningen vilka beskrivs i rapporten Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen. Stadskontoret föreslår att Jönköpings kommun ställer sig bakom Energimyndighetens förslag utom förslaget om att transportområdet ska exkluderas ur energi- och klimatrådgivningen. Stadskontoret motsätter sig detta starkt eftersom begränsningar av användningen av fossila bränslen i transportsektorn är en förutsättning för att kunna nå de klimatmål som fastställts nationellt. I detta sammanhang räcker inte enbart en teknikutveckling utan även beteendeförändringar är nödvändiga. Energi- och klimatrådgivningen har varit och bör även fortsättningsvis kunna vara en stark kraft i arbetet med att åstadkomma de beteendeförändringar som krävs för att skapa ett hållbart resande och en hållbar stadsutveckling.

Om Energimyndigheten trots allt väljer att exkludera transportområdet ur uppdraget föreslår stadskontoret att det bör finnas möjlighet att söka extra medel för transportrådgivning som en utvidgning av basuppdraget.

I övrigt vill stadskontoret påtala behov av att rapporteringssystemet "Kontakten" görs mer användarvänligt och att de tidigare nationella konferenserna återinförs.

Beslutsunderlag

Remiss från miljö- och energidepartementet daterad 2015-05-13.

Rapport - Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen daterad 30 april 2015.

Stadskontorets tjänsteskrivelse daterad 2015-07-24.

Förslag till kommunstyrelsen

- Stadskontorets tjänsteskrivelse överlämnas som kommunens yttrande till Miljö- och energidepartementet.

Ärende

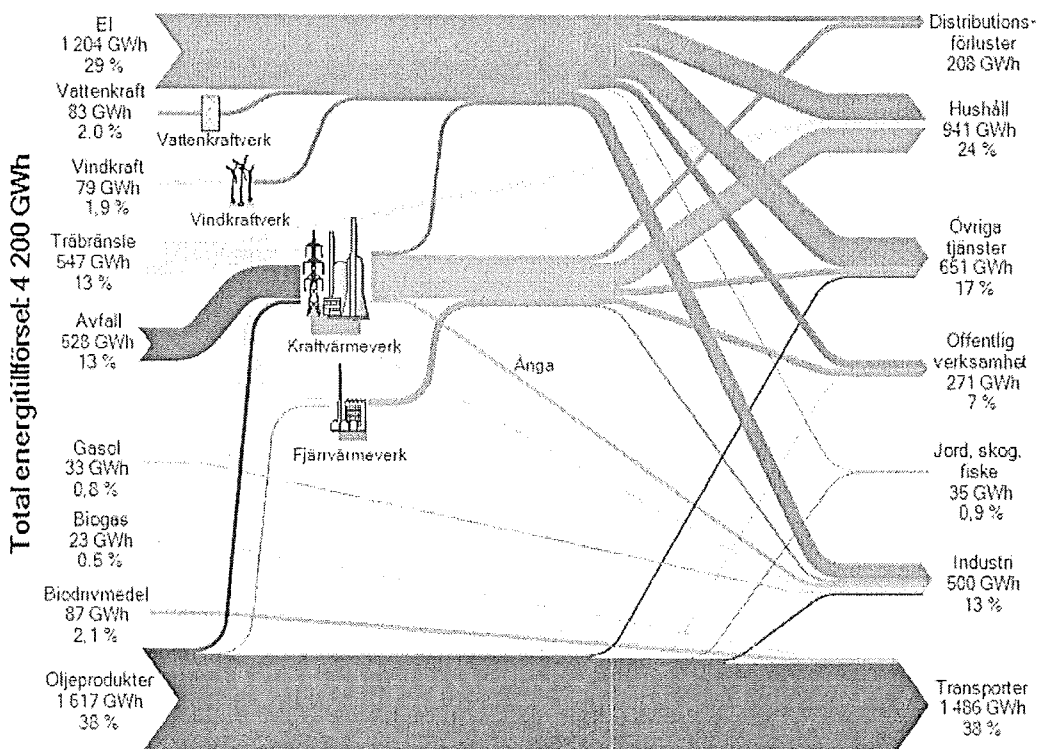
Energimyndigheten har fått i uppdrag att ge förslag till förändringar i energi- och klimatrådgivningen vilka beskrivs i rapporten Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen. Jönköpings kommun har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på denna rapport.

Nedan redovisas de huvudsakliga förändringar som Energimyndigheten föreslår (kursiv text) i förordning (1997:1322) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning tillsammans med stadskontorets kommentarer och synpunkter. Samtliga kommentarer och synpunkter har utarbetats i samråd med kommunens energi- och klimatrådgivare och den regionala utvecklingsledaren på Energikontor Norra Småland.

Ändringar avseende målgrupper och inriktning för rådgivning

1. *Transportområdet har visat sig vara svårt att hantera för klimat- och energirådgivare och bidragit till en för stor bredd i uppdraget. Verktöget rådgivning bedöms inte som effektivt för transporter. Energimyndigheten föreslår därför att denna skrivning utgår från förordningen.*

Kommentar: Klimatfrågan utgör en av vår tids största utmaningar. Sverige har satt upp tuffa klimatmål för att begränsa de klimatförändringar som vi redan idag kan se effekterna av. För att lösa klimatfrågan behöver vi arbeta både med effektivisering och konvertering till fossilfria energikällor vilket även utgjort målbild för Energimyndighetens förbättringsarbete. För att nå framgång behöver effektiviseringsarbetet framför allt fokuseras till områden där fossil energi används. Bilden nedan visar en energibalans för Jönköpings kommun (2011). Av denna framgår att transportsektorn dominerar helt beträffande användning av oljeprodukter. Jönköpings kommun är en logistisk knutpunkt vilket bidrar till transportsektorns dominerande ställning men även på nationell nivå är bilden ungefär densamma.

Det råder alltså ingen tvekan om vilket område som behöver prioriteras om man vill nå framgång i arbetet med att begränsa utsläppen av växthusgaser. Ett av argumenten som Energimyndigheten refererar till är en studie för Näringsdepartementet där staten har rekommenderats att utforma incitament för privatpersoner att köpa mer energieffektiva bilar framför informationsinsatser samt att den tekniska informationen bedöms skötas tillräckligt väl av marknaden. Stadskontoret delar myndighetens syn på behov av ekonomiska incitament för att rätt typ av fordon ska väljas men detta behöver kombineras med informationsinsatser. Att enbart förlita sig till marknaden när det gäller information bedöms vara otillräckligt. Kommunens energi- och klimatrådgivare har vid upprepade tillfällen fått ta del av människors erfarenhet av att bilhandlarna i vissa fall till och med argumenterat mot att välja energieffektiva fordon som drivs med förnybara bränslen. Men transportfrågan är inte löst bara för att bästa tillgängliga fordon väljs. Det handlar i minst lika stor utsträckning om att arbeta med beteendepåverkan för att allmänhet och företag/organisationer i större utsträckning ska välja ett hållbart resande d.v.s. att låta bilen stå vid de tillfällen då kollektivtrafik eller gång/cykel är fullgoda alternativ. Detta är en framgångsfaktor inte bara ur ett klimatperspektiv utan också ur ett stadsutvecklingsperspektiv. För att kunna skapa en hållbar stadsutveckling behöver de hållbara färdmedlen prioriteras framför bilen. Inom detta område finns ett otroligt stort behov av beteendepåverkande information. Informations- och påverkansarbete behövs även när det gäller mindre företag och organisationer, t.ex. tips och råd om hur företagen själva kan arbeta för att åstadkomma ett hållbart resande avseende både tjänsteresor och personalens resor till och från arbetet. Informations- och beteendepåverkansarbete är ett långsiktigt arbete som kanske inte ger snabba resultat men är helt nödvändigt för att nå de mål som Sverige har satt upp. Energi- och klimatrådgivarnas roll inom detta område behöver självklart samordnas med annat beteendepåverkansarbete som görs i kommunerna som t.ex. personer som på olika sätt arbetar med mobility management.

Det primära syftet bakom statlig finansiering av energi- och klimatrådgivning är enligt rapporten att målgrupperna villahushåll, bostadsrättsföreningar samt små och medelstora företag bedöms kunna minska sin energianvändning. Som framgår av bilden ovan utgör transportsektorn en väsentlig del av dagens energianvändning och en övergång till mer hållbara transportsätt kan (förutom övergång till mer energieffektiva fordon) därmed minska energianvändningen även i denna sektor.

Resultatet av det samlade utvärderingsarbetet som energimyndigheten genomfört visar att det breda uppdraget identifierats både som en framgångsfaktor som bör värnas och en brist. Detta indikerar att eventuella problem med det breda uppdraget snarare är kopplat till delar av personalens kompetens än ett systemfel. Att föreslå att transportområdet ska exkluderas ut energi- och klimatrådgivningen med motivet att det är svårt och att information inte är effektivt bedöms vara helt fel slutsats. Energimyndigheten bör istället se potentialen och det stora behovet av beteendepåverkan för att åstadkomma ett hållbart resande. Stadskontoret bedömer snarare att arbetet inom transportsektorn behöver växlas upp istället för att tas bort.

Om Energimyndigheten trots allt väljer att exkludera transportområdet ur uppdraget föreslår stadskontoret att det bör finnas möjlighet att söka extra medel för transportrådgivning som en utvidgning av basuppdraget.

2. *Energimyndigheten har önskemål om att tydligare kunna inrikta verksamheten till av myndigheten prioriterade målgrupper för att möta nya behov. Därför föreslår myndigheten att det i förordningen införs följande styrning: "Energi- och klimatrådgivningen ska särskilt rikta sig till de målgrupper som Statens Energimyndighet anger som lokalt och regionalt prioriterade i ansökningsutlysningar inför beslut om stöd."*

Kommentar: Stadskontoret ställer sig bakom Energimyndighetens förslag.

Tillkommande stöd i form av regionala utvecklingsledare

3. *Den verksamhet i form av regionala utvecklingsledare som Energimyndigheten redan infört bör formaliseras som funktion även i förordningen då myndigheten bedömer att det är viktigt för verksamhetens fortsatta utveckling genom kompetensstöd och metodutveckling genom följande skrivning i förordningen: "De regionala energikontoren kan samordna den kommunala energi- och klimatrådgivningen. Samordningen syftar till att stötta de kommunala energi- och klimatrådgivarna avseende faktakunskap och metoder, aktivt utveckla metoder för en mer effektiv rådgivning och utgöra länk mellan Statens energimyndighet och de kommunala energi- och klimatrådgivarna i utvecklingen av verksamheten."*

Kommentar: Stadskontoret ställer sig bakom Energimyndighetens förslag.

Ändrade förutsättningar för stöd och stödets storlek

4. *Bidrag kan idag erhållas av samtliga kommuner oavsett storlek. Mindre kommuner är dock tydligt begränsade av hur många inom relevanta målgrupper som kan nås och påverkas av rådgivningen. De har även svårigheter att bemanna med kompetent personal dedikerade för rådgivning. Konsekvensen är att kvaliteten och nivån på rådgivningen ofta blir sämre i mindre kommuner. Idag har 133 kommuner av ovanstående skäl valt att samordna sig med andra kommuner, där dessa med god framgång delar på energirådgivningsresursen. För att säkra kvaliteten i rådgivningen även i mindre kommuner vill Energimyndigheten därför kräva sådan samordning mellan kommuner som har färre än 18 000 invånare.*

Kommentar: Jönköpings kommun samarbetar idag med fyra andra mindre kommuner och har goda erfarenheter av det. Stadskontoret ställer sig därför bakom Energimyndighetens förslag.

5. *Idag kan bidrag erhållas av samtliga kommuner, där det lägsta beloppet är 280 000 kr och den högsta nivån 435 000 kr. Bidraget för rådgivningen varierar från runt 40 öre per invånare upp till 114 kronor per invånare. Skall en samhällsekonomisk effektivitet uppnås måste bidraget för rådgivning bättre spegla målgruppens storlek. Därför vill Energimyndigheten införa en fördelning av stödet som är mer proportionell mot de prioriterade målgrupper som rådgivningen riktas till. Genom ökad flexibilitet i fördelningen kan även eventuella förstärkta uppdrag användas för att fördela mer medel till kommuner med extra hög ambition för rådgivningen. Energimyndigheten önskar reglera principerna för fördelningen i sina föreskrifter.*

Kommentar: Stadskontoret bedömer det rimligt att stödet fördelas mer proportionellt kopplat till de prioriterade målgrupper som rådgivningen riktas till. Det bedöms även vara positivt att det finns särskilda utlysningar om förstärkt stöd för särskilt prioriterade målgrupper och för kommuner med särskilt hög ambition för rådgivningen. Det är dock angeläget att det finns en långsiktighet när man söker stödet. Det är svårt att bedriva en framgångsrik verksamhet om stödet endast tilldelas ett år i taget.

Övrigt

Stadskontoret anser det positivt att det nya redovisningsverktyget "Kontakten" införts men vill peka på behovet av att verktyget utvecklas ytterligare för att uppnå ökad användarvänlighet och tillförlitlighet. Jönköpings kommun företräder även nationella konferenser (t.ex. Kraftsamling) framför de regionala (t.ex. Camp 2050) som genomförts det senaste året eftersom de skapar bättre förutsättningar för erfarenhetsutbyte med hela Sverige.

Carl-Johan Korsås
Stadsdirektör

Annelie Wiklund
Miljöstrateg